

VERSURI DEZMORȚITE

Cristinel Munteanu¹

Notă lămuritoare

Am stat mult pe gânduri dacă să le dau sau nu în vileag cititorilor câteva dintre păcatele mele de tinerețe. Firește, este vorba de „păcate lirice” și mărturisesc că, de ceva timp, nu mai păcătuiesc în felul acesta. Să tot fie vreo opt ani de când am greșit ultima dată, când am scris o *Argheziană*, care suna cam așa: „Suflete cu dor de ducă, / Îți duci traiul într-o nucă / Și ai stat o vreme bună / Cuibărit într-o alună. // Încercași din coaja tare / Să îți faci ascunzătoare, / Dar copilul pus pe joacă / Mult prea lesne te dezghioacă. // Poate, totuși, o să-ți placă...”

Lăsând gluma la o parte, mă întrebam cum de se face că unii pot scrie poezie toată viața, cu aceeași intensitate, în timp ce alții își pierd, treptat, această abilitate încă din tinerețe... Să fie de vină anumite împrejurări și „întâmplări ale ființei”, care, pe unii, îi îndeamnă să cânte neîntrerupt, iar, pe alții, îi silesc să-și pună, de timpuriu, lira-n cui? În ceea ce mă privește, constat că lirismul meu „creator” a cam dispărut. Cum ar zice Blaga, „s-a pierdut pe-o cărăruie-n nesfârșit și nu-și găsește / drumul înapoi...”. Mi-a supraviețuit doar un soi de „meșteșug”: abilitatea superficială de a versifica, în continuare, cu ușurință, de a compune texte ritmate și rimate, spre amuzamentul celor apropiați. Să recunoaștem însă că această deprindere, singură, nu-i suficientă pentru a te transforma într-un poet.

Nu vreau să pară că apelez la un „artificiu de compoziție”, adică la procedeul romantic al „manuscrisului pierdut”, dar deunăzi chiar am dat peste un caiet de-al meu cu file îngălbenite în care îmi depozitasem, cu două decenii în urmă, zestrea mea lirică, și anume câteva zeci de poezii scrise, cele mai multe dintre ele, în perioada liceului (mai ales în intervalul 1995-1997). Câteva au fost încredințate hârtiei în timpul facultății. Doar două dintre cele de mai jos, *Haz de necaz* și *Laudă artistului*, au fost tipărite (în publicații studentești²).

Nu am continuat pe acest drum. Am făcut bine, am făcut rău? Nici nu cred că voi afla vreodată unde m-ar fi dus. Îi rog pe cititori să primească îngăduitori aceste încercări lirice, scoase din dezmoțire după mai bine de douăzeci de ani.

¹ Prof. univ. dr. habil.

² Astfel, *Haz de necaz* a apărut în „Studentul” (Galați, 10 noiembrie 1999, p. 2), iar *Laudă artistului* s-a publicat [nesemnata] în „Ora 25” (Galați, I, nr. 3, mai-iunie 2000, p. 6).

Haz de necaz

Rânjești la mine soartă crudă
Că m-ai văzut din nou într-un impas;
Mă urmărești la fiecare pas
Tot încercând să-mi faci în ciudă.

Ești ca un înger onorabil
Ce-și vâără coada prin mai toate,
Știind că ai imunitate
În acest joc inextricabil.

Dar lasă că nici eu nu mă mai las
Și, fără urmă de ranchiună,
La fiecare farsă, de e bună,
Am să îți râd, cu hohote, în nas.

Sonet

Mi-a mai murit un dumnezeu aseară,
Ucis încet de-o cugetare-adâncă
Și-l port în spate ca pe o povară
Inexistentă, dar ce-apasă încă.

Vreau să-l îngrop în hăuri de uitare,
Căci de-nviat nu pot să-l mai înviu...
Credința mea era a lui suflare,
Gândirea mea – doar caznă și sicriu.

Și-mi moare zilnic câte-un dumnezeu
Trecut, brutal, pe sub furci caudine
Fără să simt, cumva, durerea lui...

Sunt cimitirul propriului meu eu
Ce se îngroapă zi de zi în sine
Nemaisimțind durerea nimănu.

Iluzii

Am învățat mai întâi să scriu.
Scrijeleam vocabule pe zări de geam
Cu tuș viu, de esență albastră,
Dar, la început, ca un făcut,
Semnele-mi ieșeau strâmbe, strangulate
Și înțelesuri curate
Rămâneau pe dinafară, rătăcite
Ori de câte ori vocalele
Din cuvintele *dragoste, inimă, pasiune*
Nu erau suficient rotunjite.

Cu cititul, la fel.
Năvodul simțurilor era prea rar
Și mulți pești de chihlimbar
Îmi scăpau prin luna mai.
Nu apucam să zăresc decât
Licurici înecați și atât.
Supus la atâtea spălări succesive,
Ochiul mi-a intrat la apă,
A început să prindă, să simtă,
Să vadă-n hieroglife
Acoperit de pleoapă.

Și tocmai când credeam că stăpânesc
Deopotrivă cititul și scrisul,

Când credeam c-am învățat să iubesc,
A venit o pasăre de vânt
Și mi-a ciripit un cânt ciudat, de neînțeles.
N-am reușit să descifrez măcar o frază
Și mi-am dat seama că Turnul Babel
A existat, probabil, și-n altă ipostază.

Întoarcerea lui Adam

Mă săturasem de sodome, gomore,
De farisei și îmi era urât
Și m-a muncit atâtea mii de ore
Un dor nebun de paradisul pierdut...

Sunt mielul rătăcit de turmă...
Alerg la Tine prin ziduri, rădăcini.
Hainele mi-au rămas în urmă
Sfâșiate, agățate prin spini.

Ți-am adus femeia și mărul,
Odinioară așa de frumoase...
Dă-mi coasta, Te rog, înapoi,
Am răni în tălpi,
M-am înțepat în oase
Și-mi curge veninul șuvoi.

Fă-mă pământ la loc, fă-mă argilă
Ca cea din care răsării odată,
Să simt cum crește iarba fără silă
Din mine, verde și curată.

Temă pentru acasă

Rezolvați următoarea ecuație:

creație + suflet = nemurire.

Indicație:

Stabiliți mai întâi necunoscuta.

Timp de gândire:

Măcar o viață.

Nu ați rezolvat-o? Nu?!

Să dăm, atunci, câteva pagini,

Până la sfârșit,

Să aflăm răspunsul.

Răspuns:

Ecuația este transcendentă.

Nimic mai mult...

Bizareria

Am descoperit o expresie

Extrem de ciudată...

Nu știu ce înseamnă,

Nu știu nici măcar

Cum se citește...

Știu doar că am găsit-o

Pe o oglindă aburită

De respirația unui cântec

Și se scria cam așa:

„T e i u b e s c”.

Tare aş vrea
Să-nvăţ s-o pronunţ,
Să ştiu ce înseamnă,
Dar pentru asta
Mă tem
Că va trebui
Ca cineva
Să mi-o repete
De câteva ori.

Laudă artistului

Artistul,
Icar încăpăţânat,
Se îndreaptă în zbor riscant
Către soare,
Ştiind că mai devreme
Sau mai târziu
Ceara aripilor
I se va topi...
Da, ştiind că aripile
Se vor desprinde de el
Şi odată cu ele
Şi trupul...
Numai zborul,
Doar zborul
Îşi mai trage sufletul
Din când în când,
Din Icar în Icar,
Odihnindu-se puţin
Pe câte-o piatră fierbinte
Din coloana infinitului.

Stropul de dumnezeire

În sinele extins de-un alter ego
Mi s-a deschis o floare cu parfum amar,
Căci izul ideii necoapte în creier
Mustește de doruri, de taine, de har.

Acolo, în locul care nu are loc,
Atunci când clipa-i îngustă ca sferă,
Percep în adâncuri durere bizară
De larvă gustând lumini, efemeră...

Și dau răspunsuri la întrebări nepuse
De mine, nepuse de nimeni... Mă plimb
Printre gânduri de culoare mai caldă
Și deocamdată inexistente... În schimb,

Nu-încerc nicicând să răspund la-ntrebarea
Ce-mi vine în minte în prag de dezastru:
De ce în organe ascunse de suflet
Se scurg, câteodată, transfuzii de-albastru?

Sonet renașcentist

Purtarea mea, firește, o să mire,
Unii vor zice, poate, că-s nebun:
Când alții se întreabă „La ce bun?”,
Eu cred, în continuare, în iubire...

Mi-am făurit din gânduri bune lancea,
Din inimă făcutu-mi-am armură
Și-am repornit în marea aventură:
Sunt noul Don Quijote de la Mancha...

Indiferent cu câte scuturi sparte
Sau – și mai rău – cu câte oase rupte
Mă voi alege din aceste lupte,

Și chiar de-ar fi să cad și de pe cal
(Desigur, doar la modul spiritual),
Te voi urma, iubire, pân' la moarte.

Imagini ascunse

Îmi place să visez
Cu ochii larg deschiși în mine.
Să visez,
Îmbătat de propriu-mi tumult,
Până-n miezul lucrurilor
Pe care le doresc
Sau le urăsc
Dureros de mult.
Aseară, visul m-a coborât în adâncuri,
În casa aceea părăsită,
Bântuită de speranțe
Și uneori de sânge.
Acolo se făcea că te-am găsit
Prefăcută-ntr-un boboc de trandafir
Grozav de roșu și de ciudat.
Când m-ai văzut,

De-atâta zâmbet,
Ai înflorit
Și, pentru că mă așteptai
Stând în ușă,
Viața mea trecea prin tine
Pulsând ca un cântec.

Sonet [în formă dantescă]

Trecut-au multe flori prin mâna mea:
sobrele frezii, înțepata roză,
narcisele, mirabila mimoză,
garioarele, sensibilă lalea,
brândușele și dalba viorea
și,-ncântători, bobocii de măceș
și dulcea floare albă de cireș,
crinii sfioși, gingașa micșunea
și nobila, suava orhidee...
și câte și mai câte într-un an,
bujori și margarete, crizanteme...
cu toatele mi-au aruncat blesteme,
căci într-o zi, la umbră de castan,
eu te-am ales pe tine doar, femeie.

Veșnic răsărit

Când vine seara
Soarele lunecă în noapte
Pentru că pleoapele noastre
Obosite
Nu-l mai pot ține
Sprijinit
Înaintea privirilor.

De bună seamă
Că m-aș pierde și eu
În întunericul lumii
Dacă pleoapele luminii
N-ar fi ținute
Mereu
Întredeschise
De icoana ta.

Glosă (după model eminescian)

*Ca să aibă viața rost,
Să iubești fără-ncetare
Tot ce e, va fi și-a fost.
Timpul ca o lumânare
Clipa-ți arde cu noroc.
Câteodată trist vei fi,
Dar în suflet, de lași loc,
Strânge numai bucurii.*

Unii-și fac din far o stea
Ca să poată s-o ajungă,
Căci nu știu și nici n-ar vrea
Să străbată cale lungă.
Nu intra în hora lor
Înșelat de-un trai anost,
Fă ceva pilduitor
Ca să aibă viața rost.

Mulți din semeni, ca-ntr-o piață,
Profitând, vânzând cu spor
Sentimente, zori de gheață,
Aripi fără viitor,
Nu-s decât o pacoste.
Ești dator, fiind sub soare
Zămislit din dragoste,
Să iubești fără-ncetare.

Experiența te învață
Să devii cam circumspect:
Orice lucru are-o față,
Dar de două e suspect
Și, de gânduri devorat,
Te retragi în adăpost
Să privești mai detașat
Tot ce e, va fi și-a fost.

Iar nisipul din clepsidră
Fir cu fir se scurge lent
Cuprinzând precum o hidră

Și prostie și talent,
Și-astfel, pus mereu pe șagă,
Deseori îți va apare,
Chiar când lumea ți-e mai dragă,
Timpul ca o lumânare.

Aici lumea se scufundă
Și încerci un fel de milă:
Veșnicia-i o secundă,
Infinitu-i cât o bilă;
Peste toate moartea vine,
Le transformă ca un foc,
Dar, de faci în jur un bine,
Clipa-ți arde cu noroc.

La lumină, crinul rar
Crește pur precum seninul;
Toți îl văd, dar din amar,
Jos, răsare doar pelinul
Și-astfel unii fără cuget
Nu prea au de unde ști
Că sub masca ta de zâmbet
Câteodată trist vei fi.

Sunt păpuși de porțelan
Ce-năuntru au doar șperlă
Valorând nici cât un ban...
Nu-i musai să fii o perlă:
Dacă firea ți-este bună
Și râzând te prinzi în joc,

Frumusețea se adună,
Dar în suflet, de lași loc.

Din zăpezile trecute
Mai persistă, primăvara,
În petala florii mute
Strălucirea, nu răceala
Și, mai niși decât un nufăr,
Noi ne naștem iar copii:
Până umpli al tău cufăr,
Strânge numai bucurii.

Strânge numai bucurii,
Dar în suflet, de lași loc,
Câteodată trist vei fi.
Clipa-ți arde cu noroc
Timpul ca o lumânare.
Tot ce e va fi și-a fost.
Să iubești fără-ncetare,
Ca să aibă viața rost.